

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СТАЛІ РОЗУМНІ
МІСТА ТА ТЕРИТОРІЇ:
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ
ДОСВІД ТА
МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ
УКРАЇНИ У
ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД

Матеріали Міжнародної
науково-практичної конференції

20-21 травня 2025 року

Луцьк
Луцький національний технічний університет
2025

УДК 711.4+504. 03

C-01

Рекомендовано

*Вченою радою Луцького національного технічного університету
(протокол № 10 від 31 травня 2025 р.)*

Рецензенти:

Вилгін Є. А. – д.держ.упр., професор, професор кафедри державного управління, публічного адміністрування та економічної політики Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця.

Цимбалюк І. О. – д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту Волинського національного університету імені Лесі Українки

Редакційна колегія:

Вахович І. М. – д.е.н., професор (**головний редактор**); Кузьмак О. І. – д.е.н., професор (**заступник головного редактора**); Полінкевич О. М. – д.е.н., професор; Кузьмак О. М. – д.е.н., професор; Войчук М. В. – к.е.н.; П'єрпаоло Понтрандольфо - професор Політехнічного університету Барі, Італія.

Сталі розумні міста та території: європейський досвід та можливості для України у
C-01 повоєнний період: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (20-21 трав. 2025 р.) / відп.
ред. М. В. Войчук. Електрон. дані. Луцьк: ВІП ЛНТУ. 2025. 214 с.

ISBN 978-617-95522-0-5

У збірнику подано матеріали досліджень, виголошених на Міжнародній науково-практичній конференції «Сталі розумні міста та території: європейський досвід та можливості для України у повоєнний період», що була проведена командою проєкту Модуль Жана Моне «Європейські цінності та найкращі практики розвитку міст і територій на шляху до сталого розвитку» (101174676-EVDOC-ERASMUS-JMO-2024-HEI-TCH-RSCH) ЛНТУ 20-21 травня 2025 року. У публікаціях висвітлено питання присвячені прогресивним принципам та перспективам впровадження досвіду ЄС щодо сталого розвитку міст і територій України у післявоєнній відбудові.

Для науковців, аспірантів, студентів і всіх, хто цікавиться актуальними проблемами і перспективами розвитку економіки підприємства.

This publication was produced with the financial support of the European Union within the framework of the Jean Monnet Module project “European values and best practices in urban and territorial development towards sustainable development” (101174676-EVDOC-ERASMUS-JMO-2024-HEI-TCH-RSCH).

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or Lutsk National Technical University. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Ця публікація здійснена за фінансової підтримки Європейського Союзу в рамках реалізації проєкту Модуль Жана Моне «Європейські цінності та найкращі практики розвитку міст і територій на шляху до сталого розвитку» (101174676-EVDOC-ERASMUS-JMO-2024-HEI-TCH-RSCH).

Фінансується Європейським Союзом. Висловлені погляди та думки належать виключно автору(ам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Луцького національного технічного університету. Ні Європейський Союз, ні орган, що надає грант, не несуть за них відповідальності.

УДК 711.4+504.03

ISBN 978-617-95522-0-5

© Войчук М. В. (упорядкування), 2025

© Войчук М. В. (обкладинка), 2025

© Луцький національний технічний університет, 2025

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. РОЗУМНІ МІСТА ТА РОЗУМНІ ТЕРИТОРІЇ: ІНСТИТУЦІЙНІ ІННОВАЦІЇ ТА МІСЬКЕ УПРАВЛІННЯ

<i>Бехтер О. С.</i> МОТИВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ НА ОСНОВІ КРІ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ У ВІДНОВЛЕННІ ТЕРИТОРІЙ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	10
<i>Болдова А. А.</i> ВПЛИВ ESG-ФАКТОРІВ НА УМОВИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КРЕДИТУВАННЯ: ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО РИНКУ	11-12
<i>Вавдіюк Н. С., Констанкевич І. В.</i> МЕТОДИ ІНТЕГРАЦІЇ ЦСР В ОСВІТНІ ПРОГРАМИ ЛНТУ	13-15
<i>Гальчич І. П.</i> ФОРМУВАННЯ МЕДІАЦІЙНИХ НАВИЧОК МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ У ПРОЦЕСІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ В КОНТЕКСТІ МІСЦЕВОЇ ПОЛІТИКИ ТА СОЦІАЛЬНИХ ІННОВАЦІЙ.....	15-16
<i>Данчевська І. Р.</i> ФІСКАЛЬНІ ІНСТРУМЕНТИ СТИМУЛЮВАННЯ ВІДНОВЛЕННЯ ТУРИСТИЧНИХ ТЕРИТОРІЙ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	16-17
<i>Диха М. В., Мацерук А. А.</i> РОЛЬ СТАРТАП-ПРОЄКТІВ У РЕАЛІЗАЦІЇ SMART-ПІДХОДІВ ДО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ	17-19
<i>Донець Д. М., Сенів Л. О.</i> ЦИФРОВІЗАЦІЯ МІСЬКОГО УПРАВЛІННЯ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	19-20
<i>Єрмакова О. А.</i> ІНФРАСТРУКТУРНО-СЕРВІСНЕ ПРОЄКТУВАННЯ СЕКТОРУ АКВАКУЛЬТУРИ ЯК ЕЛЕМЕНТ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПРИМОРСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ	21
<i>Єрмоленко О. О.</i> ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙ В МІСЬКОМУ УПРАВЛІННІ	22-23
<i>Жиляков С. В.</i> ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ЗЕЛЕНИХ ІНВЕСТИЦІЙ У РЕКОНСТРУКЦІЮ ПОСТКОНФЛІКТНИХ ТЕРИТОРІЙ ЯК МОЖЛИВІСТЬ ВІДНОВЛЕННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНИ	23-26
<i>Ковальчук О. В.</i> АКТУАЛЬНІСТЬ ІНТЕГРАЦІЇ ЛОКАЛЬНИХ БІЗНЕСІВ У СИСТЕМУ РОЗУМНОГО МІСТА.....	26-27
<i>Корецька Н.І., Різник Д.Р.</i> ОЦІНКА ДОТРИМАННЯ ЦСР 5 «ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ» В ЛНТУ ТА ВНУ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ	27-29
<i>Крушинська А. В., Ярощук В. О.</i> ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	29-31
<i>Ляшенко Д. О., Балик У. О.</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ІОТ В ІНФРАСТРУКТУРУ РОЗУМНОГО МІСТА.....	31-33
<i>Мостовенко Н. А.</i> МУНІЦИПАЛЬНІ ОБЛІГАЦІЇ ЯК ФІНАНСОВИЙ ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ: ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТА ДОВІРИ	33-35

- розробити державну програму фіскального стимулювання туристичного сектору, з урахуванням потреб постраждалих регіонів;
- надати податкові преференції для бізнесу, який інвестує в туристичну інфраструктуру;
- активізувати співпрацю з міжнародними організаціями щодо фінансової підтримки туристичного сектору;
- впровадити інструменти регіонального фіскального стимулювання на рівні громад.

Можна зробити висновок, що реалізація таких підходів дозволить не лише забезпечити швидке відновлення туристичної галузі, а й сформує основу для її сталого розвитку в довгостроковій перспективі.

Державне агентство розвитку туризму України. Стратегія розвитку туризму в Україні на період до 2030 року. URL: <https://www.tourism.gov.ua/>

Ministry of Economy of Ukraine. Recovery Plan of Ukraine. Kyiv, 2022. URL: <https://recovery.gov.ua/>

*Диха М. В., доктор економічних наук, професор,
Мацєрук А. А., здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Хмельницький національний університет*

РОЛЬ СТАРТАП-ПРОЄКТІВ У РЕАЛІЗАЦІЇ SMART-ПІДХОДІВ ДО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ

Сучасні виклики зумовлюють необхідність пошуку моделей розвитку територій, орієнтованих на інноваційність та сталість. Реалізація проєктів інноваційного розвитку територій, впровадження сучасних технологій у різних галузях діяльності, безпечності та зручності інфраструктури, повоєнне відновлення економіки, усіх сфер життєдіяльності на основі концепції Smart є надзвичайно актуальним.

Реалізація елементів Smart концепції дає можливості автоматизувати адміністративні процеси, забезпечити прозорість і відкритість рішень, що обумовлює інноваційний характер управлінських процесів («розумне управління»). Генерування стартап-ідей та впровадження новітніх техніко-технологічних проєктів, розвиток цифрової економіки сприяють розвитку «розумної економіки» територій. Інтегровані транспортно-логістичні системи, розвиток екологічного транспорту є ознаками «розумної мобільності». Використання технологій для збереження екології, проєкти захисту довкілля обумовлюють інноваційний розвиток за принципом «розумного довкілля». Важливими елементами інноваційного розвитку територій на основі концепції Smart є активність громадян, розвиток інтелектуального капіталу та їх залучення в управлінські процеси, впровадження технологій для комфорту і безпеки мешканців, що обумовлюють складову характеристику Smart концепції – «розумне життя».

У публікації [1] проаналізовано існуючий рівень інноваційності розвитку України та обґрунтовано, що попри складнощі, пов'язані з війною, Україна зобов'язана проводити трансформаційні перетворення щодо впровадження інновацій. Інноваційними за своєю природою є стартапи. У публікації [2] відзначено важливість розвитку стартап-індустрії та описано низку заходів, які сприяють її розвитку. Широкий спектр питань щодо напрямів активізації інноваційного розвитку міст на засадах концепції Smart, підходи до оцінювання проєктів «розумного міста» висвітлено у монографії [3]. Основні аспекти щодо оцінювання інноваційного розвитку територій в контексті концепції «розумного» міста висвітлено у публікації [4], а дослідженню можливостей місцевих бюджетів України та аналізу світового досвіду фінансування потреб територій присвячена публікація [5].

В активізації інноваційного розвитку територій значимими є стартап-проєкти. Реалізація стартап-проєктів сприяє інноваційному розвитку територій формуванню сучасного, технологічно прогресивного та стійкого суспільства, забезпечення добробуту проживання у громадах. Стартапи – це не просто бізнеси, а «мозкові центри» для забезпечення інноваційного

СЕКЦІЯ 1. РОЗУМНІ МІСТА ТА РОЗУМНІ ТЕРИТОРІЇ: ІНСТИТУЦІЙНІ ІННОВАЦІЇ ТА МІСЬКЕ УПРАВЛІННЯ

розвитку територій життєдіяльності: зручних, екологічних, ефективних й відкритих для громадян. Реалізація стартап-проектів відіграє ключову роль у розвитку «розумних міст», адже саме інноваційні ідеї та технологічні рішення здатні ефективно відповідати на виклики урбанізації, екології, мобільності та управління міським середовищем. Стартапи здатні швидко реагувати на проблеми територіального розвитку, пропонуючи нестандартні, технологічні рішення для їх вирішення. Тобто, реалізація стартап-проектів дозволяє забезпечити інноваційність і гнучкість. Наприклад, створені «розумні» датчики для моніторингу повітря, мобільні додатки для е-комунікації з органами влади, рішення в сфері енергозбереження тощо. Також через стартапи забезпечується участь громад в забезпеченні інноваційного розвитку територій, прозорість реалізації проектів. Прикладами таких стартапів є створені платформи для цифрової демократії (опитування, голосування, платформи звернень, чим забезпечується участь мешканців у житті територіальних громад).

Реалізація стартап-проектів у забезпеченні розвитку територій проявляється у різних контекстах, зокрема:

- в активізації економічних процесів, розвитку економіки. Стартапи створюють робочі місця, активізують ІТ-сектор, створюють можливості розвитку енергетичних «розумних» систем, залучають інвесторів і сприяють формуванню інноваційної екосистеми територій;
- у покращення якості життя у громадах. Через стартапи можна реалізовувати «розумне» управління трафіком, «розумні» зупинки, цифрові сервіси житлово-комунального господарства, комфортне проживання у громадах;
- у покращенні параметрів довкілля, підвищенні екологічної безпеки, раціональному використанні ресурсів. Еко-стартапи допомагають оптимізувати споживання ресурсів, впровадити «зелені» технології («розумні» контейнери для сміття, зменшити викиди, енергозберігаючі системи освітлення, «зелений транспорт» тощо).

В усіх сферах та напрямках розвитку (у забезпеченні економічного зростання в розрізі галузей, у вирішенні соціальних і екологічних питань, в управлінні процесами на різних рівнях) важливу роль відіграють процеси цифровізації. Зокрема, завдяки стартапам муніципалітети можуть впроваджувати сучасні системи управління (CRM, GIS-карти, платформи Big Data, аналітичні панелі для прийняття рішень на основі даних).

Глобальний контекст значимості реалізації стартап-проектів обумовлений важливою ознакою: можливістю їх масштабування. Участь у глобальних стартап-мережах відкриває можливості для співпраці з іншими містами, територіальними громадами, сприяє обміну досвідом та участі в міжнародних програмах з розвитку. Глобальні стартап-мережі (Startup Genome, Global Smart City Alliance (від World Economic Forum), EIT Urban Mobility (EC), CityLab, UN-Habitat Smart Cities Innovation Lab) – це платформи, акселератори, інкубатори та екосистеми, які об'єднують стартапи, інвесторів, муніципалітети, університети та технологічні компанії з усього світу для обміну знаннями, ресурсами та спільної розробки інноваційних рішень. У рамках глобальних стартап-мереж стартап-команди, міста, уряди:

- вчаться одне в одного (наприклад, як впроваджували електронне урядування в Таллінні, як Барселона використовує IoT для управління водою). Відкривається можливість для міжмуніципального пілотування проектів. Наприклад, стартап із Києва може протестувати своє рішення в містах Варшава чи Осло;
- отримують підтримку від провідних експертів світу (інженерів, урбаністів, інвесторів), тобто, відбувається обмін знаннями, менторство. Спільні хакатони, вебінари, акселераційні програми допомагають адаптувати ідеї до міжнародних стандартів;
- отримують доступ до міжнародного фінансування та грантів. Багато програм (наприклад, Horizon Europe) виділяють фінансування саме на співпрацю транснаціональних команд (по програмах USAID Smart Infrastructure на сьогодні згортаються програми фінансування). Участь у конкурсах Smart City Expo, ClimateLaunchpad тощо підвищує видимість і шанс залучення інвестицій. У публікації [2] детально проаналізовано результати залучення інвестицій українськими компаніями в розвиток стартапів, виокремлено сфери

діяльності, у яких компанії показали результати розвитку, відзначено, що на рівні держави, органів місцевого самоврядування оголошуються конкурси, гранти для реалізації стартап-проектів, створюються умови для презентації стартап-проектів в рамках міжнародних заходів, конференцій, виставок;

- підвищують репутацію країни, міста, територіальних громад. Наприклад, міста, що підтримують стартапи у глобальних мережах, визнаються інноваційними та привабливими для інвесторів, створюється імідж міста як технологічного хабу.

Стартап-проекти, засновані на принципах Smart-розвитку, виступають каталізаторами змін, здатними забезпечити стале зростання та підвищення якості життя людей. Синергія Smart-підходів та стартап-ініціатив створює передумови для побудови територіальних систем нового покоління: відкритих, інноваційних та сталих.

Диха, М., & Диха, В. (2023). РІВЕНЬ ІННОВАЦІЙНОСТІ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В ГЛОБАЛЬНОМУ ВИМІРІ ТА ОКРЕСЛЕННЯ ЙОГО ПЕРСПЕКТИВ. *Київський економічний науковий журнал*, 2, 5-15. <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2023-2-1>

Dykha, M., Dykha, V., & Gonta, S. (2024). DEVELOPMENT OF THE STARTUP INDUSTRY IN UKRAINE: STATUS, CHALLENGES, PERSPECTIVES. *Розвиток міста*, 2(02), 45-54. <https://doi.org/10.32782/city-development.2024.2-6>

Диха, М.В., Кізляр, О.О. (2025). Інноваційний розвиток міст за засадах концепції «розумне місто»: монографія. К.: Центр учбової літератури, 320 с.

Григорук, П. (2024). Оцінювання інноваційного розвитку територій в контексті концепції «розумного» міста. *Modeling the Development of the Economic Systems*, 2, 326-332. <https://doi.org/10.31891/mdes/2024-12-45>

Kuzmak, O., & Kuzmak, O. (2023). The budget potential of local finances: world experience, the case of Ukraine. *Via Economica*, 2, 31-38. <https://doi.org/10.32782/2786-8559/2023-2-5>

Донець Д. М., старший викладач

Сенів Л. О. здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Національний університет «Львівська політехніка»

ЦИФРОВІЗАЦІЯ МІСЬКОГО УПРАВЛІННЯ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Одним із основних напрямків розвитку сучасних міст є цифрізація міського управління. Однією з найважливіших тенденцій розвитку людської цивілізації є цифрізація. Це призводить до більш інклюзивних суспільств, кращих систем управління, більшого доступу до охорони здоров'я, освіти та банківської справи, кращого охоплення державних послуг, більшої співпраці та доступу до більшої різноманітності товарів за нижчими цінами. Цифрові технології дозволяють створювати нові способи управління міськими процесами, автоматизувати надання адміністративних послуг і зробити міста більш безпечними та комфортними для проживання [1].

Однак цифровізація міського управління стикається з багатьма перешкодами, включаючи недостатню інфраструктуру, кібератаки, цифрові розбіжності між різними групами населення та необхідність законодавчого регулювання нових технологій. У цьому документі розглядаються основні елементи цифровізації міського управління, проблеми, які вона створює, і можливі перспективи.

Цифровізація міського управління охоплює різні сфери, такі як транспорт, екологію, безпеку, комунальні послуги та адміністративні процеси

Серед основних напрямків цифрових змін у міському управлінні є електронний уряд. Електронний уряд (e-government) передбачає використання цифрових технологій для надання населенню адміністративних послуг. Люди, які користуються онлайн-платформами, можуть подавати заявки на отримання документів, сплачувати податки, отримувати консультації та відстежувати витрати міського бюджету. В Україні технології «електронного уряду» стали

Сталі розумні міста та території: європейський досвід та можливості для України у повоєнний період

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

20-21 травня 2025 року

Відповідальність за інформацію, викладену в публікаціях,
несуть автори

Коректор М. В. Войчук
Технічний редактор М. В. Войчук

Один електронний оптичний диск (CD-ROM). Об'єм даних 5,14 Мб. Тираж 7 прим.

Зам.1. Видавець і виготовлювач ФОП Косенко А.О.

м. Луцьк, вул. Гулака-Артемівського 25/79, тел. +38 (099) 513 2 356.

E-mail: anna0995132356@gmail.com

Свідоцтво Держ. Комітету телебачення та радіомовлення України
ДК № 8287 від 02.05.2025 р.